

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS KONSULTĀCIJA

(2012. gada 31. jūlijs)

iesniegta Eiropas Vērtspapīru un tirgus iestādei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem 46. panta 3. punktu par CCP sniegtā nodrošinājuma atbilstību

(ESRK/2012/3)

(2012/C 286/10)

1. Juridiskais pamats

- 1.1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem ⁽¹⁾ 46. panta 3. punkts nosaka, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgus iestādei (EVTI) jāapspriežas ar Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK) un citām attiecīgām iestādēm par regulatīvo tehnisko standartu projektu izstrādi attiecībā uz atbilstošu nodrošinājumu centrālajiem darījumu partneriem (CCP). Konsultācija īpaši attiecas uz šādiem trijiem jautājumiem: a) atbilstoša nodrošinājuma veidi, kas būtu uzskatāmi par ļoti likvīdiem; b) aktīvu vērtībai piemērojami diskonti un c) nosacījumi, ar kādiem CCP var pieņemt komercbankas garantijas kā nodrošinājumu.
- 1.2. 2012. gada 26. jūnijā ESRK saņēma no EVTI lūgumu sniegt konsultāciju par iepriekšminētajiem jautājumiem, atsaucoties uz 2012. gada 25. jūnijā publicēto EVTI apspriešanās dokumentu ⁽²⁾.
- 1.3. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulas (ES) Nr. 1092/2010 par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu ⁽³⁾ 3. panta 2. punkta b) un g) apakšpunktu un 4. panta 2. punktu ESRK Valde apstiprinājusi šo konsultāciju, kas publicēta atbilstoši Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas 2011. gada 20. janvāra Lēmuma ESRB/2011/1, ar ko pieņem Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Reglamentu ⁽⁴⁾, 30. pantam.
- 1.4. ESRK pilnvaras, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1092/2010 3. panta 1. punktā, ietver finanšu sistēmas makrouzraudzību atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1092/2010 2. panta b) apakšpunktam ⁽⁵⁾, tas attiecas arī uz tādām finanšu sistēmas infrastruktūrām kā CCP un to uzdevumiem finanšu sistēmā.

2. Ekonomiskais konteksts

- 2.1. CCP ir būtiski finanšu sistēmas elementi un to nozīme palielināsies, īstenojot 2009. gada G20 valstu Pitsburgas sanāksmē apstiprināto iniciatīvu centralizēti veikt visu standartizēto atvasināto finanšu instrumentu ārpusbiržas darījumu (OTC) tīrvērti. Sagatavojot tiesību aktus, jāņem vērā procikliskuma apsvērumi saistībā ar makrouzraudzību. ESRK uzskata, ka procikliskuma jautājums attiecināms ne tikai uz tiešo ietekmi uz pašu CCP elastību, bet arī uz CCP darbības ietekmi uz plašāku finanšu sistēmu.
- 2.2. Nodrošinājumam piemērojamo diskontu un drošības iemaksu iespējamais izmantojums makrouzraudzības mērķiem ir būtisks aspekts; ESRK aicina kompetentās makrouzraudzības iestādes to apsvērt saistībā ar pirmo plānoto Eiropas Tirgus infrastruktūras regulas (ETIR) pārskatīšanu.
- 2.3. ESRK atzīst, ka, lai gan jāpieliek visas pūles, lai novērstu procikliskumu, tādējādi nedrīkst apdraudēt CCP elastību.

⁽¹⁾ OV L 201, 27.7.2012., 39. lpp.

⁽²⁾ EVTI apspriešanās dokuments *Draft technical standards for the Regulation on OTC derivatives, CCPs and trade repositories* ("Tehnisko standartu projekts Regulai par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, CCP un darījumu reģistriem"; publicēts EVTI interneta vietnē <http://www.esma.europa.eu>).

⁽³⁾ OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 58, 24.2.2011., 4. lpp.

⁽⁵⁾ 2. panta b) apakšpunktā noteikts, ka "finanšu sistēma" ir visas finanšu iestādes, tirgi, produkti un tirgus infrastruktūras.

3. **Nodrošinājuma veidi, kas uzskatāmi par ļoti likvīdiem**

- 3.1. Norādes par emitenta mītnes valsti jāsvīturo no zema kredītriska prasībām, jo šis risks parasti jau ņemts vērā emitenta kredītriska novērtējumā.
 - 3.2. CCP jābūt lielā mērā pārliccinātiem, ka:
 - nodrošinājuma pārvedamību un vērtību neietekmē trešo personu tiesības,
 - nodrošinājuma pārvedamība un vērtība ir nodrošināta, pārņemot nodrošinājuma sniedzēja īpašumtiesības,
 - nodrošinājuma sniedzēja vai kādas trešās personas iesniegtas prasības gadījumā vērtspapīru un nodrošinājuma likums nemaina nodrošinājuma pārvedamības un vērtības statusu,
 - nodrošinājuma pārvedamību un vērtību nevar anulēt ar attiecīgās valsts vai trešās valsts maksātnespējas likumu maksātnespējas procesa laikā pret tūrvērtes dalībnieku vai pret kādu citu nodrošinājuma sniedzēju.
 - 3.3. CCP jābūt attiecīgām juridiskajām un darbības garantijām, lai nodrošinātu pārrobežu nodrošinājuma savlaicīgu izmantošanu.
 - 3.4. Tūrvērtes dalībnieku sniegtā nodrošinājuma pieņemšanai jāpiemēro šādi piesardzības pasākumi:
 - tūrvērtes dalībnieka emitēto finanšu instrumentu, kurus cits tūrvērtes dalībnieks sniedzis kā nodrošinājumu, izmantošana ir jāierobežo vai tai jāpiemēro lielāki diskonti nekā tiem instrumentiem, kuru emitents nav tūrvērtes dalībnieks; otro iespēju rūpīgi jānovērtē kompetentajām iestādēm, ņemot vērā tās iespējamo prociklisko ietekmi,
 - CCP jāpieņem tikai biržā kotēti un publiskā apgrozībā esoši vērtspapīri,
 - likumdošanā skaidri jānosaka, kā jāvērtē tūrvērtes dalībnieku saites viena un tā paša nodrošinājuma vairākkārtējas sniegšanas gadījumā. Tiesību aktos jāpaskaidro, kādā veidā CCP jāpierāda spēja pārvaldīt valūtas riskus.
 - 3.5. Koncentrācijas ierobežojumi jānosaka saistībā ar nodrošinājuma pūlu, jo, pasliktinoties diversifikācijas iespējām, arvien sarūk atbilstoša nodrošinājuma klāsts.
 - 3.6. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un tirgus prognozējamību, tiesību aktos jānosaka CCP spēja atkārtoti izmantot vai pieņemt vairākkārtēji izmantotu nodrošinājumu, ņemot vērā tā spēcīgo ietekmi attiecībā uz makrouzraudzību.
 - 3.7. CCP nodrošinājuma atbilstībai un izmantojumam jāpiemēro caurredzamības prasības, lai nodrošinātu, ka pārraudzības iestādes var kontrolēt tirgus darbību un iekļāta nodrošinājuma risku sadalījumu.
 - 3.8. Tiesību akti par nodrošinājuma atbilstību piesardzīgi jāpiemēro un bieži jāpārskata, lai rūpīgi izsvērtu sistēmisko risku.
- ### 4. **Nodrošinājumam piemērojamie diskonti**
- 4.1. Diskonti jānosaka un jādefinē piesardzīgi un konservatīvi, lai aizsargātu CCP un ierobežotu procikliskuma ietekmi.
 - 4.2. No finanšu stabilitātes viedokļa vēlams ierobežot CCP nodrošinājuma atbilstības kritēriju un diskontu procikliskās pārmaiņas. Diskontu piemērošanas kārtība jānosaka tādējādi, lai samazinātu strauju un būtisku kāpumu tirgus spriedzes apstākļos.
 - 4.3. Jānosaka caurredzamas un paredzamas procedūras diskontu koriģēšanai, reaģējot uz mainīgiem tirgus apstākļiem.

- 4.4. Atbilstoši Finanšu stabilitātes padomes (FSP) principiem, kurus apstiprināja 2012. gada G20 valstu sanāksmē Mehiko, jānovērš automātiska kredītreitingu aģentūru reitingu izmantošana ⁽¹⁾.
- 4.5. Jānosaka prasība CCP pierādīt kompetentajai iestādei, ka novērsti visi automātiskie mehānismi, lai mazinātu procikliskuma ietekmi. Likumdošana jāaskaņo ar FSP principiem, lai samazinātu iestāžu un finanšu iestāžu paļaušanos uz ārējiem reitingiem.

5. **Nosacījumi, saskaņā ar kuriem komercbanku garantijas var pieņemt kā nodrošinājumu**

- 5.1. Tiesību aktos jādefinē uzticama persona tāda nodrošinājuma turēšanai, kas nodrošina komercbanku garantijas.
- 5.2. Komercbanku garantijām izmantošanai jānosaka ierobežojumi un zemāks koncentrācijas rādītājs, nekā attiecībā uz pārējo atbilstošo nodrošinājumu.

Frankfurtē pie Mainas, 2012. gada 31. jūlijā

ESRK priekšsēdētājs

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ FSP, *Principles for reducing reliance on CRA ratings*, ("Principi, lai samazinātu iestāžu un finanšu iestāžu paļaušanos uz ārējiem reitingiem"), 2010. gada 27. oktobris, īpaši III.4. princips; sk. FSP interneta vietni <http://www.financialstabilityboard.org>